

Projekt GLORIA zpřístupňuje všem uživatelům internetu celosvětovou síť robotických dalekohledů

Tisková zpráva ze dne 10. 11. 2014

Díky projektu GLORIA může veřejnost vzdáleně ovládat robotické dalekohledy po celém světě, provádět pozorování a získávat astronomické snímky. Stačí k tomu pouze připojení k internetu. Mezi hlavní dalekohledy, zapojené do tohoto programu, patří dalekohled D 50 a BART, které se nachází na Astronomickém ústavu AV ČR v Ondřejově. Tento projekt je podporován programem Evropské unie na podporu amatérských a občanských vědeckých aktivit (*citizen science*).

Projekt GLORIA (*GLObal Robotic telescope Intelligent Array for e-science*) nabízí všem uživatelům internetu možnost využívat pro studium noční oblohy profesionální observatoře po celém světě. Ke čtyřem robotickým dalekohledům, které jsou již několik měsíců k dispozici veřejnosti, se nyní přidává devět dalších. Nově zapojené dalekohledy využívají centrální plánovač, který zájemcům o pozorování umožňuje zadat požadavek, který je zpracován do několika málo dnů a fotografie oblohy jsou následně pořízeny na nejvhodnějším, automaticky vybraném dalekohledu.

V rámci projektu (<http://gloria-project.eu>), který byl zahájen v říjnu 2011, byla tedy vybudována první veřejnosti dostupná síť robotických dalekohledů, která komukoliv na světě umožní podílet se na vědeckém výzkumu. V současnosti je do sítě zapojeno třináct dalekohledů: pět ve Španělsku, tři v Chile, dva v České republice, jeden v Argentině, jeden v Jihoafrické republice a jeden v Rusku.

Hlavními myšlenkami projektu je princip kolektivní inteligence a rozdělení rizik: čím více očí sleduje oblohu, tím větší je naděje na úspěch daného pozorování a tím více se tak můžeme naučit. V připravených experimentech mohou uživatelé zkoumat aktivitu Slunce nebo

proměnné hvězdy. Mohou ale navrhnout i experimenty vlastní, které budou využívat infrastrukturu sítě robotických dalekohledů. Experimenty jsou dostupné na webové adrese <http://users.gloria-project.eu>.

Cílem projektu je především zvýšení zájmu o astronomii a to zejména mezi mladými lidmi a dětmi. Projekt GLORIA živě přenášel několik významných astronomických událostí, jako byl přechod Venuše v roce 2012, úplné zatmění Slunce v roce 2013 nebo úplné zatmění Měsíce v roce 2014.

GLORIA je tříletý projekt financovaný Evropskou unií v 7. rámcovém programu pod referenčním číslem 283783, kterého se účastní pracovníci z 12 institucí ze sedmi zemí – ze Španělska, České republiky, Chile, Irska, Itálie, Polska a Ruska.

V České republice se projektu účastní České vysoké učení technické v Praze, Fyzikální ústav Akademie věd České republiky a Astronomický ústav Akademie věd České republiky. Astronomický ústav provozuje dva z robotických dalekohledů zapojených do celosvětové sítě, dalekohledy D50 a BART, které jsou umístěny v Ondřejově. Fyzikální ústav provozuje dalekohled FRAM na Observatoři Pierra Augera v Argentině. Více informací o partnerech projektu naleznete na stránce <http://gloria-project.eu/about/partners>.

Další informace o projektu a jeho výsledcích rádi poskytnou:

*doc. RNDr. René Hudec, CSc.,
Astronomický ústav AV ČR,
rene.hudec@asu.cas.cz*

*doc. Mgr. Petr Páta, Ph.D.,
FEL ČVUT,
pata@fel.cvut.cz*

*RNDr. Michael Prouza, Ph.D.,
Fyzikální ústav AV ČR,
prouza@fzu.cz*